

GMINNY PROGRAM

WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2024 -2026

Spis treści

1. Wprowadzenie	- 1
2. Analiza zasobów Gminy	- 4
2.1. Rada Gminy Redzikowo	- 4
2.2. Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	- 4
2.3. Placówki oświatowo-wychowawcze	- 8
2.4. Policja	- 8
2.5. Straż Gminna	- 9
2.6. Zespoły opieki zdrowotnej	- 10
2.7. Organizacje pozarządowe	- 10
2.8. Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Redzikowo	- 10
3. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Redzikowo	- 11
3.1. Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	- 11
3.2. Placówki oświatowo-wychowawcze	- 21
3.3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	- 22
3.4. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	- 22
3.5. Warsztaty Terapii Zajęciowej	- 23
3.6. Środowiskowy Dom Samopomocy	- 23
4. Analiza SWOT	- 23
4.1. Mocne strony	- 23
4.2. Słabe strony	- 24
4.3. Szanse	- 24
4.4. Zagrożenia	- 24
5. Cele programu	- 25
5.1. Cel główny	- 25
5.2. Cele szczegółowe	- 25
5.2.1. Cel szczegółowy 1	- 25
5.2.2. Cel szczegółowy 2	- 26
5.2.3. Cel szczegółowy 3	- 27
5.2.4. Cel szczegółowy 4	- 27
6. Adresaci programu	- 28
7. Realizatorzy i partnerzy programu	- 28
8. Finansowanie programu	- 28
9. Monitoring i ewaluacja programu	- 29
10. Spodziewane efekty programu	- 29
11. Możliwe zagrożenia	- 29

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 został opracowany zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177) ma zastosowanie do zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej od dnia 1 stycznia 2024r.

Nadrzędnym celem Programu jest dobro dzieci i wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizowane były przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupsku od 2012r. Począwszy od 1 stycznia 2021 realizację tych zadań przejęło Centrum Usług Społecznych Gminy Słupsk, a od 1 stycznia 2024r. przez Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo

Pierwszy Program Wspierania Rodziny został przyjęty uchwałą Rady Gminy Słupsk z dnia 28 czerwca 2012r. Nr XVIII/175/2012. Program ten obejmował lata 2012 – 2014. Kolejne obejmowały lata 2015 – 2017 oraz lata 2018 -2020. Ostatni na lata 2021 – 2023r został przyjęty uchwałą Rady Gminy Słupsk z dnia 31 marca 2021r. Nr XXXIII/370/2021.

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego, jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Jest wspólnotą w najgłębszym tego słowa znaczeniu. Wspólnotą niezwykłą stanowiącą model i normę dla wszystkich innych grup społecznych.

Stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, jest pewne siebie i ufne wobec osób dorosłych, zachowuje się przy tym swobodnie, jest aktywne i wytrwałe w działaniu.

To właśnie w rodzinie dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja sobie obowiązujące wzorce i zasady współżycia, a także utożsamia się ze swoim najbliższym otoczeniem, szukając w nim miejsca dla siebie.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje swoim członkom poczucie bezpieczeństwa, pewności jutra, świadomości, że jest się kochanym. Wzbogaca życie człowieka, zaspokaja podstawowe potrzeby biologiczne, psychiczne, materialne, daje poczucie bezpieczeństwa, zadowolenia, psychicznego oparcia.

Nie wszystkie rodziny radzą sobie prawidłowo z realizacją funkcji, które powinny wypełniać. Wiele z nich boryka się z problemami, których nie potrafi samodzielnie rozwiązać. Problemy te często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Szukając prób pomocy dziecku uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny –są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg

negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
2. występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Wśród czynników wpływających na dezintegrację rodziny wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową dorosłych członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych wobec dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, stosowanie przemocy wobec dziecka, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

1. opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia),
2. emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego),
3. kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy),
4. aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również traci się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

W interesie samorządów i społeczności lokalnej leży prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz tworzenie warunków ku temu. Dbłość o harmonijny rozwój młodego pokolenia jest zarówno obowiązkiem rodziny, jak i wszystkich instytucji Gminy zajmujących się edukacją, zdrowiem, profilaktyką zagrożeń oraz bezpieczeństwem, w tym także socjalnym.

Obowiązkiem Gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Mając na uwadze fakt, że rodzina biologiczna jest komórką najbardziej sprzyjającą prawidłowemu rozwojowi dziecka należy zadbać o to, aby dziecko jak najdłużej w niej pozostało. Stąd konieczność wspierania rodziny w prawidłowym wykonywaniu jej funkcji. Praca z rodziną powinna być prowadzona w jej najbliższym otoczeniu,

obejmować różnorodne formy środowiskowe, niwelując potrzebę oderwania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Powadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą najbardziej optymalną i skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną, w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej przewiduje możliwość zatrudniania asystentów rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego rola polega na wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzaniu wiary we własne siły i możliwości, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent rodziny, co należy jednoznacznie podkreślić, wspiera rodzinę, a nie wyręcza ją w wypełnianiu obowiązków.

Pierwszy i niezbędny etap działań podejmowanych w stosunku do rodziny i jej członków stanowi diagnoza jakości funkcjonowania rodziny, jej potencjału i zagrożeń. Jest to krok, który nadaje kierunek dalszej pracy z rodziną nad rozwojem jej mocnych stron, wykorzystaniem szans oraz zminimalizowaniem zagrożeń.

Etapem końcowym będzie utrzymanie stanu pożądanego i nabycie umiejętności samodzielnego radzenia sobie rodzin.

O skuteczności wsparcia kierowanego w zagrożone obszary stanowić będzie zindywidualizowany charakter i zespołowość podejmowanych działań wielu środowisk, instytucji i organizacji specjalizujących się w udzielaniu pomocy rodzinom i dziecku.

Pozostawienie rodziny bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowywaniem. W pracy tej bardzo istotnej jest koordynowanie działań wszystkich instytucji zobligowanych do wspierania rodziny. Problemy występujące w rodzinie są bowiem niejednokrotnie bardzo złożone i wymagają rozwiązań interdyscyplinarnych.

Aby móc rodziny wspierać kompleksowo niezbędne jest stworzenie gminnego programu wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy,

Gminny Program Wpieranania Rodziny będzie służył w szczególności realizacji gminnej polityki rodzinnej w sytuacjach kumulacji problemów.

2 Analiza zasobów Gminy

Rekomendacją dla Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Redzikowo na lata 2024 – 2026 jest art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

2.1 Rada Gminy Redzikowo

Rozumiejąc doniosłą rolę, jaką odgrywa rodzina w społeczeństwie Rada Gminy Słupsk w dniu 24 września 2014r. przyjęła uchwałę w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin „Nasza Gmina to Rodzina” będącą elementem długofalowej Strategii Rozwoju Gminy Słupsk, w szczególności w zakresie realizowania lokalnej polityki rozwiązywania problemów społecznych. Skierowany jest on do wszystkich mieszkańców gminy Redzikowo (dawniej Słupsk), którzy są rodzicami przynajmniej jednego dziecka. Uczestnictwo w nim nie jest zależne od sytuacji materialnej. Wśród podstawowych jego celów należy wymienić:

1. Promowanie modelu rodziny z dziećmi i pozytywnego wizerunku rodziny,
2. Umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny,
3. Poprawa warunków życia i wzmocnienie kondycji rodzin, w tym wspieranie rodzin wielodzietnych 3+ oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej,
4. Zwiększenie szans edukacyjnych, rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin zamieszkujących na terenie gminy.

Wdrożeniem w życie ww. programu zajmują się wszystkie jednostki organizacyjne działające na terenie gminy.

Wśród jego elementów należy wymienić m.in: Gminną Kartę Dużej Rodziny, paczki powitalne dla każdego nowonarodzonego mieszkańca gminy Redzikowo, realizację Gminnego Programu dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach Zdrowa Żywność”, Kartę Seniora.

Od stycznia 2017r. rozpoczął swoje funkcjonowanie „Bezpieczny Zakątek” – placówka utworzona ze środków własnych Gminy przy dofinansowania Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Przeznaczona jest ona dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym dla osób zagrożonych przemocą.

2.2 Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo

Począwszy od 1 stycznia 2021r. rozpoczęło działalność Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo. Celem przekształcenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupsku w Centrum Usług Społecznych był rozwój i integracja systemu usług społecznych na poziomie lokalnym i zapewnienie szerszej dostępności tych usług. Działania realizowane przez Centrum stanowią połączenie wsparcia socjalnego organizowanego według zasady selektywności i adresowanego do osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej (pomoc społeczna) oraz wsparcia społecznego o charakterze powszechnym z usługami oferowanymi wszystkim zainteresowanym mieszkańcom, gdzie świadczenie usług społecznych jako usług powszechnego dostępu i korzystanie ze wsparcia nie łączy się z nabyciem statusu klienta pomocy społecznej. Wśród przykładowych działań będących usługami społecznymi realizowanymi przez Centrum należy wskazać:

- pracę socjalną z osobą i rodziną oraz asystenturę dla rodzin,
- środowiskową pracę socjalną w różnych formach,

- terapię osób i rodzin doświadczających trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie,
- mediacje rodzinne i w sporach innych niż rodzinne,
- animację lokalną, edukację środowiskową oraz inne formy działań aktywizujących w środowisku zamieszkania,
- poradnictwo prawne, obywatelskie, psychologiczne i rodzinne, w tym małżeńskie,
- interwencję kryzysową,
- rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych,
- asystenturę i inne usługi wsparcia dla osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności, w tym niepełnosprawnych, przewlekłe chorych, starszych,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności pozostających w środowisku zamieszkania,
- usługi wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności, w tym usługi opieki wytchnieniowej, wsparcia doradczego, informacyjnego i psychologicznego,
- promocję zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz edukację zdrowotną.

Wśród usług społecznych realizowanych przez Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo są zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna ma na celu wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, jeżeli nie są one w stanie samodzielnie pokonać trudności, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomocy udziela w formie pieniężnej, w naturze, usługach oraz w formie pracy socjalnej. Praca socjalna ukierunkowana jest na usamodzielnienie życiowe klienta oraz jego integrację ze środowiskiem. W tym celu w prowadzonej pracy socjalnej wykorzystuje się kontrakty socjalne oraz instrumenty aktywnej integracji. Pracy Centrum przyświeca potrzeba realizacji zadań opartych na zasadzie pomocniczości, w której pomoc nakierowana jest na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparciu osoby w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu możliwości otoczenia.

Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo w zakresie wspierania rodziny realizuje szereg zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz w odpowiedzi na potrzeby społeczne mieszkańców. Zadania te realizują zarówno pracownicy socjalni, koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych oraz asystenci rodziny. Ich praca jest zadaniem ukierunkowanym na analizę sytuacji klienta i wskazanie możliwości przezwyciężenia występujących w rodzinie problemów.

Do ich zadań należy motywowanie i wspieranie klienta pomocy społecznej prowadzące do zmiany zachowań i ukierunkowanie na możliwości rozwiązywania problemów. Pracownicy przeprowadzają pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych, a w dalszej pracy prowadzą wiele rozmów, interwencji oraz współpracują z różnymi instytucjami i organizacjami w zakresie rozwiązywania problemów osoby czy rodziny. W ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej rodziny współuzależnione i niewydolne wychowawczo były objęte poradnictwem specjalistycznym, którego celem było wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:

- 1) promowanie modelu zdrowej rodziny - wzmocnienie poczucia odpowiedzialności rodziców za własną sytuację życiową, los dzieci; adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz zmianę stylu wychowania dzieci; zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby i umiejętności w poszczególnych okresach rozwojowych, a także dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- 2) rozwijanie umiejętności rodzicielskich poprzez organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych,
- 3) diagnozowanie problemów rodzin oraz ich zasobów i barier poprzez indywidualny kontakt, spotkania grupowe oraz udzielanie wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej,
- 4) dostarczanie wiedzy na temat ważnych życiowych umiejętności (radzenia sobie ze stresem, asertywnego zachowania, rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych),
- 5) przeciwdziałanie rozpadowi rodziny oraz przemocy w rodzinie i jej skutkom; pozyskiwanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego radzenia sobie, budowania podstaw autonomicznego, konstruktywnego funkcjonowania i decydowania o kształcie własnego życia,
- 6) zapewnienie pomocy rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze; zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Centrum są usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi będące świadczeniem oferowanym osobom przewlekle chorym i niepełnosprawnym w ich środowisku domowym. Celem opieki jest zapewnienie wzmożonej i profesjonalnej opieki osobom przewlekle i obłożnie chorym. Ta forma wsparcia dotyczy osób w każdym wieku i z każdą jednostką chorobową, które z powodu choroby lub wieku nie posiadają zdolności do samoopieki.

Począwszy od 2014r. realizowany jest Program działań wspierających rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie gminy Słupsk – „Karta Dużej Rodziny”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXII/335/2013 Rady Gminy Słupsk z dnia 28 października 2013r. Uchwałą Rady Gminy Słupsk z dnia 8 listopada 2016r. Nr XXIII/287/2016 uchwalono kolejną edycję programu na lata 2017 -2020. Na lata 2021 -2025 Rada Gminy Słupsk uchwałą z dnia 26 listopada 2020r. Nr XXIX/308/2020 przyjęła do realizacji program po raz kolejny.

Karta przysługuje rodzinom (także niepełnym i rodzinom zastępczym) zamieszkałym na stałe lub zamieszkującym na terenie gminy składającym się z rodziców (opiekunów prawnych) mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci i rozliczających się w Urzędzie Skarbowym w Słupsku.

Karta umożliwia członkom rodziny wielodzietnej korzystanie ze zwrotów za bilety okresowe komunikacji lokalnej zakupionych w celu dojazdów do placówek oświatowych (szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu gminy Redzikowo, jeżeli droga dziecka z domu do szkoły nie przekracza 3 km w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych oraz 4 km w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów) w wysokości 50% - Uchwała nr XXXVII/400/2014.

Obecnie obowiązują 34 porozumienia, które umożliwiają rodzinom wielodzietnym korzystanie z różnego rodzaju zniżek.

Od 2014r. realizowane są także zadania wynikające z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny przysługującej rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18. lub 25. roku życia otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Począwszy od 2019 roku Karta przysługuje także rodzicom dorosłych dzieci.

Od 1 stycznia 2014r. realizowane są zadania wynikające z Gminnego programu dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjalnych „Zdrowa Żywność”. Jest on elementem polityki społecznej gminy i ma na celu m.in. :

1. poprawę poziomu życia rodzin na terenie gminy,
2. poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
3. kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych,
4. pomoc dzieciom żyjącym w szczególności w rodzinach dysfunkcyjnych, w których występują uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza.

Z pomocy w formie dożywiania w ramach realizacji mogą skorzystać wszystkie dzieci uczęszczające do placówek oświatowych na terenie gminy Redzikowo.

Prowadzona jest wszechstronna współpraca ze szkołami i innymi instytucjami społeczności lokalnej w celu w rozwiązywania problemów wychowawczych dzieci i młodzieży.

Poza rodzicami i dziećmi rodzinę tworzą także dziadkowie. Do tej ostatniej grupy kierowane jest całe spektrum działań mające na celu zapobieżenie wykluczeniu społecznemu osób starszych. Program działań do tej części społeczeństwa lokalnego ma na celu integrację seniorów i wzrost poziomu ich aktywności w celu udowodnienia, że miejsce seniora jest w centrum a nie na marginesie społeczeństwa. Realizowany program Gminy Słupsk Seniorom jest nieograniczony w czasie i oferuje możliwość aktywności w różnorodnych dziedzinach (tradycja, edukacja, zdrowie, kultura i rozrywka).

Od 1 stycznia 2016r. funkcjonuje gminny program „Karta Seniora Gminy Słupsk na lata 2016 -2020”. Kolejna edycja programu na lata 2021 -2025 została przyjęta uchwałą Rady Gminy Słupsk z dnia 10 listopada 2020r. Nr XXVIII/304.2020 . Program ten oferuje m.in. osobom, które ukończyły 65 rok życia ulgowe przejazdy z miejsca zamieszkania do miasta Słupsk i z powrotem, zniżki na zajęcia na basenie, kręgielni, ulgi uzyskane w oparciu o porozumienia zawarte z partnerami programu. Seniorzy mogą także korzystać z programu darmowej krioterapii finansowanego przez Gminę.

Rodziny znajdujące się w sytuacji kryzysowej mogą korzystać ze specjalistycznej pomocy psychologicznej dzięki zatrudnieniu w Centrum psychologa.

Realizacji ustawowych zadań służą różnorodne zasoby ludzkie, finansowe i lokalowe. W obecnym stanie dostrzegalne są deficyty w zakresie:

1. braku lokalnego systemu wsparcia rodziny ukierunkowanego na pomoc rodzinom z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym (profilaktyka, usługi wielospecjalistyczne na rzecz dzieci i ich rodzin),
2. brak grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy,

3. brak pracowników zatrudnionych w poradnictwie rodzinnym, przede wszystkim psychologa, realizującym szeroko pojętą pracę na rzecz wsparcia rodziny,

Obszary wymagające szczególnej uwagi takie jak: trudna i pogarszająca się sytuacja bytowa i mieszkaniowa rodziny, występowanie zjawisk powszechnie uważanych za patologiczne, zaburzenia komunikacji i kontaktów wewnątrz rodzinnych, niska dojrzałość społeczna rodziców, dezorganizacja strukturalna - wymagają niewątpliwie podejmowania działań na wielu płaszczyznach i przy aktywnym współudziale wielu partnerów.

Skuteczne i efektywne działania na rzecz wspierania rodzin wymagających pomocy, możliwe będą po uwzględnieniu niezbędnych potrzeb realizatorów programu.

2.3 Placówki oświatowo- wychowawcze

Na terenie Gminy opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym realizowana jest przez:

1. żłobek niepubliczny „Kwiatuszki” w Siemianicach,
2. oddziały żłobkowe w przedszkolu „Bajka” w Siemianicach,
3. żłobek „Iskiereczka” w Redzikowie,
4. przedszkole gminne „Bajka” z siedzibą w Jezierzycach i z filią w Siemianicach,
5. 5 punktów przedszkolnych – Głobino, Bierkowo, Wrzeście, Włynkówko i Redzikowo,
6. „Niedźwiadkowe Przedszkole” w Krępie Słupskiej,
7. przedszkole „Poziomka” we Włynkówku,
8. „Kolorowe Przedszkole” w Siemianicach.

W ramach szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego na terenie Gminy Redzikowo działa 7 szkół podstawowych oraz liceum ogólnokształcące.

W ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej szkoły:

1. diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów oraz rozpoznają jego indywidualne możliwości psychofizyczne,
2. zaspokajają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów,
3. oceniają cyklicznie skuteczność zaplanowanych wobec uczniów działań,
4. podejmują działania medacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
5. udzielają uczniom porad i konsultacji w zakresie potrzeb i oczekiwań psychospołecznych, konfliktów, efektywnego uczenia się,
6. organizują pomoc materialną dla wychowanków znajdujących się w trudnej sytuacji.

Pracę jednostek oświatowych z terenu gminy wspomaga Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku, która realizuje zadania wynikające z zapisów prawa oświatowego.

2.4 Policja

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych komisariatów policji. Gmina podzielona jest na 2 rewiry dzielnicowych, którzy swoją siedzibę mają na terenie miasta Słupsk. Prowadzą oni szereg działań na rzecz poprawy szeroko pojętego bezpieczeństwa dzieci a polegają one przede wszystkim na:

1. poprawie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły, a także w szkole,
2. spotkaniach z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Działania funkcjonariuszy na rzecz dziecka i rodziny realizowane są w oparciu o stałą współpracę z pedagogami szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz z pracownikami socjalnymi Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo w celu rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.

W zakresie działań na rzecz rodzin funkcjonariusze podejmują interwencje w zakresie:

1. przemocy w rodzinie w tym:
 - a) znęcania się nad członkami rodziny,
 - b) czynności seksualnych z udziałem nieletnich.
2. ucieczek nieletnich z domów oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych.

2.5 Straż Gminna

Straż Gminna Gminy Redzikowo na podstawie sprecyzowanych w art.11 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych realizuje następujące czynności ukierunkowane na opiekę nad dzieckiem i rodziną, które polegają na :

1. ochronie spokoju i porządku w miejscach publicznych polegającą na kontroli miejsc publicznych, zwracaniu szczególnej uwagi na zachowanie się w nich dzieci i młodzieży (dot. wybryków chuligańskich, spożywania alkoholu, palenia tytoniu i wciągania tabaki, wagarów, niszczenia mienia społecznego, zachowań nieobyczajnych, zaczepiania młodszych dzieci i wyłudzenia od nich pieniędzy i przedmiotów, ucieczek z domu itp.) Ponadto w ramach tego ustawowego zadania Straż Miejska zwraca uwagę na zachowanie dorosłych wobec dzieci, nęcenie dzieci cukierkami, kupowanie dzieciom papierosów i alkoholu, a także przemoc nad dzieckiem w miejscu publicznym.
2. czuwaniu nad porządkiem i kontrolą w ruchu drogowym - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym poprzez zwracanie bacznej uwagi na: zachowanie się dzieci na drodze: prawidłowe przechodzenie przez jezdnię na światłach i bez nich, prawidłowe poruszanie się na rowerach, prawidłowe wykorzystanie motorowerów – w tym używanie kasków, przewożenie innych osób, używanie przez dorosłych w samochodach fotelików dla najmniejszych dzieci, ale także przebywanie dzieci do lat 7 w pasie drogowym bez opieki, grę w piłkę i inne zabawy na jezdni. Straż Gminna zdecydowanie reaguje w przypadku dzieci, które zagubiły się i utraciły kontakt z rodzicami.
3. współdziałaniu z innymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń poprzez udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej dzieciom i młodzieży przy stwierdzeniu zranień i kontuzji odniesionych podczas zabawy (odprowadzanie do domu, wzywanie specjalistycznej pomocy medycznej). Podobne działanie strażników ma miejsce również w przypadku zabezpieczenia wypadków (w tym drogowych) oraz klęsk żywiołowych (pożaru, powodzi itp.).
4. zabezpieczaniu miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia poprzez : ochronę, w sposób szczególny, interesów dzieci i młodzieży, a zwłaszcza wtedy, gdy nie ma przy nich rodziców lub opiekunów; ochronę dzieci przed utratą zdrowia i życia oraz zabezpieczenie, w stopniu najwyższym, przed urazami psychicznymi.

5. ochronę obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej poprzez zapobieganie niszczeniu i dewastacji obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej również w zakresie niszczenia ich przez nieletnich (graffiti, niszczenie ławek, skrzynek elektrycznych, przystanków autobusowych, urządzeń Dworca PKP, koszy na śmieci itp.).
6. współdziałaniu z organizatorami i innymi służbami w zakresie ochrony porządku publicznego podczas zgromadzeń i imprez publicznych poprzez wykonywanie zadań zabezpieczających spójność i porządek na imprezach publicznych, festynach, meczach piłkarskich i innych zawodach sportowych.

2.6 Zespoły Opieki Zdrowotnej

Działania pomocowe w zakresie profilaktyki na rzecz dziecka i rodziny prowadzą na terenie Gminy Redzikowo także placówki służby zdrowia, które podejmują następujące działania:

1. opieka pielęgniarstwa i stomatologiczna w szkołach,
2. badania okresowe i profilaktyczne,
3. profilaktyka chorób układu krążenia,
4. świadczenia pielęgniarstwa POZ w ramach realizowania profilaktyki gruźliczej,
5. świadczenia pielęgniarstwa szkolnego udzielane w ramach grupowej profilaktyki fluorkowej,
6. profilaktyka przewlekłej obturacyjnej choroby płuc,
7. pomoc niesiona przez pielęgniarki środowiskowe w przypadku zauważonej przemocy rodzinnej w formie natychmiastowej reakcji polegającej na zawiadomieniu właściwych instytucji,
8. współpraca z Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo w zakresie opieki nad osobami chorymi, niepełnosprawnymi i seniorami.

2.7 Organizacje pozarządowe

W Gminie aktywnie działają organizacje pozarządowe. Ich praca ukierunkowana jest na potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Podejmowanie różnorodnej aktywności na rzecz społeczności lokalnej pozwala na w zasadzie nieograniczony dostęp do kultury, edukacji, rekreacji i aktywnego wypoczynku mieszkańcom gminy.

Wykorzystanie potencjału tych instytucji pozwoli Gminie stworzyć szeroką i atrakcyjną ofertę również dla rodzin zagrożonych lub już wykluczonych społecznie i przyczyni się do szeroko pojętej integracji społecznej mieszkańców.

2.8 Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Redzikowo

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez Centrum Kultury i Bibliotekę Publiczną Gminy Redzikowo. Szereg imprez, koncertów, spotkań z ciekawymi ludźmi daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań organizowane przez Centrum Kultury uczą dzieci organizacji czasu wolnego jak i w dużej mierze rozwijają ich zainteresowania, pasje.

Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina prawidłowo zaczęła funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju

młodego człowieka. Wobec tak zawitych i skomplikowanych problemów wskazane jest zastosowanie pracy socjalnej prowadzonej w celu wprowadzenia i wzmocnienia zmiany. Profilaktyka rodzinna musi być rozumiana jako interdyscyplinarne działania i wsparcie ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

3 Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Redzikowo

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych statystycznych i analitycznych pozyskanych od instytucji, które w swojej pracy zajmują się opieką nad dzieckiem i rodziną. Dzięki współpracy gminnych jednostek w procesie tworzenia diagnozy udało się zgromadzić informacje pozwalające na stworzenie obrazu sytuacji w jakiej znajdują się obecnie rodziny zamieszkujące na terenie gminy Redzikowo. Na ich podstawie zidentyfikowane zostały najważniejsze problemy stanowiące punkt wyjścia do opracowania programu.

3.1 Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo

Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo jest jednostką samorządu terytorialnego będącą instytucją polityki społecznej. Z mocy art. 3 ustawy o pomocy społecznej jego zadaniem jest m.in. „wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiających im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.” Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do samodzielnego życia rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W tabeli 1 ukazano informację nt. liczby osób i rodzin objętych różnorodnymi formami pomocy udzielanymi przez Centrum w latach 2021 - 2023

Tabela nr 1 : Liczba osób i rodzin objętych pomocą

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY FINANSOWEJ

		Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób ogółem którym przyznano decyzją świadczenie	1	481	448	490
Liczba rodzin	2	373	338	367
Liczba osób w rodzinach	3	760	719	797
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE (wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej)				
Liczba osób ogółem	4	322	284	293
Liczba rodzin	5	314	273	282
Liczba osób w rodzinach	6	639	577	617
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE (wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej)				
Liczba osób ogółem		183	189	222
Liczba rodzin	8	125	127	156
Liczba osób w rodzinach	29	639	372	451

Wykres poniżej ilustruje dane dotyczące rodzin i osób korzystających z pomocy i wsparcia CUS.

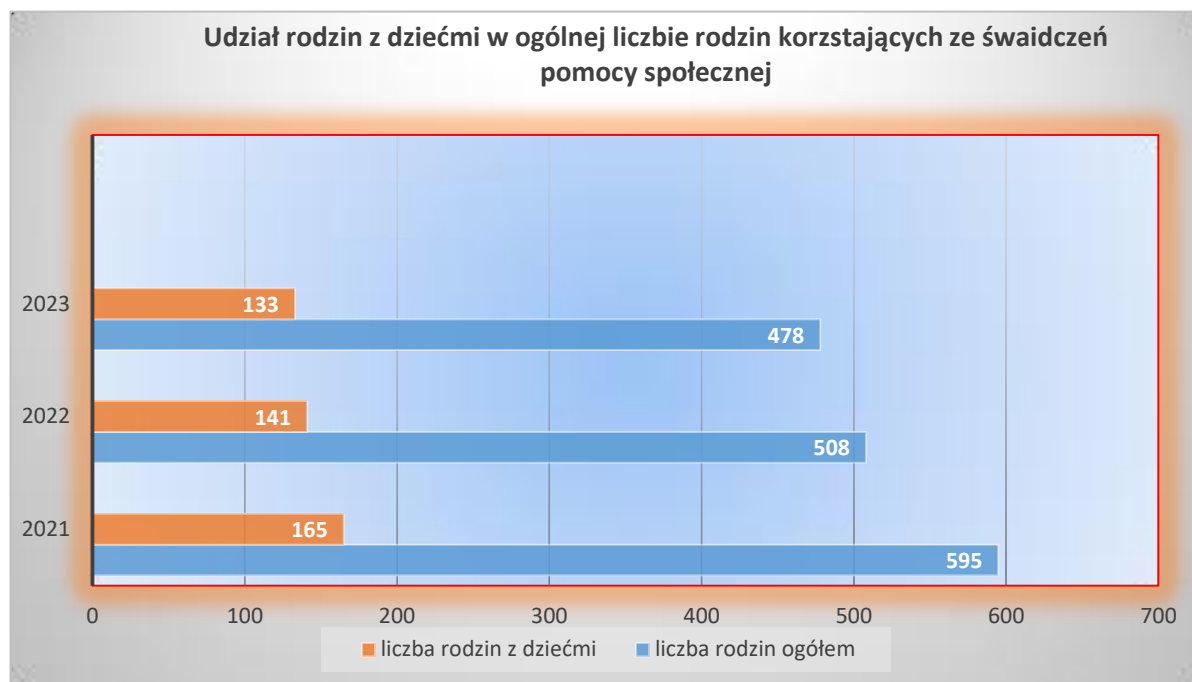
Na przestrzeni lat 2021 - 2023 można zaobserwować niewielkie wahania w ogólnej liczbie rodzin objętych działaniami Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo. W 2022r. w stosunku do 2021 r. spadek liczby rodzin korzystających z pomocy CUS wyniósł 10% . W 2023r. nastąpił wzrost liczby rodzin objętych pomocą niemalże do poziomu z 2021r.

Tabela 2 zawiera dane dotyczące typów rodzin objętych działaniami pomocy społecznej w latach 2021 - 2023

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą (finansową i usługową)

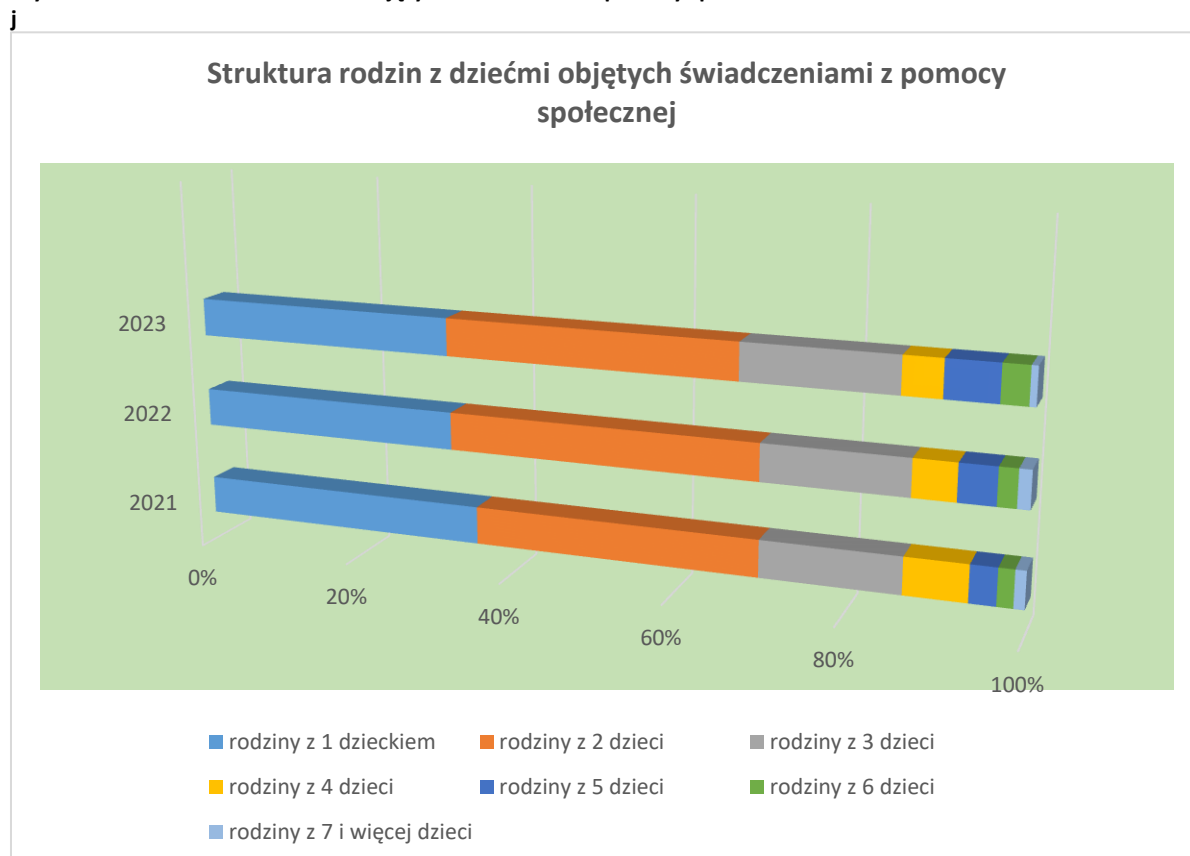
Wyszczególnienie	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	595	1280	508	1088	478	1033
o liczbie osób						
1	309	309	269	269	250	250
2	110	220	94	188	92	184
3	62	186	39	117	40	120
4	53	212	60	240	48	192
5	36	180	26	130	24	120
6 i więcej	25	173	20	144	24	167
W TYM RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM	165	688	141	591	133	565
o liczbie dzieci						
1	59	176	46	137	43	124
2	57	229	53	210	47	186
3	27	133	24	115	24	119
4	12	70	7	41	6	35
5	5	35	6	45	8	58
6	3	24	3	24	4	33
7 i więcej	2	21	2	19	1	10
W TYM RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	40	131	39	123	39	119
o liczbie dzieci						
1	14	31	18	42	19	40
2	16	53	13	43	11	37
3	6	25	6	25	7	31
4 i więcej	4	22	2	13	2	11

Wykres: udział rodzin z dziećmi w ogólnej liczbie rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej

W roku 2021 udział rodzin z dziećmi w ogólnej liczbie rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniósł 28%. W roku 2022 - 28% i w roku 2023 także 28%. Udział rodzin z dziećmi w stosunku do ogólnej liczby rodzin utrzymuje się na niezmiennym poziomie.

Wykres: Struktura rodzin z dziećmi objętych świadczeniami pomocy społecznej

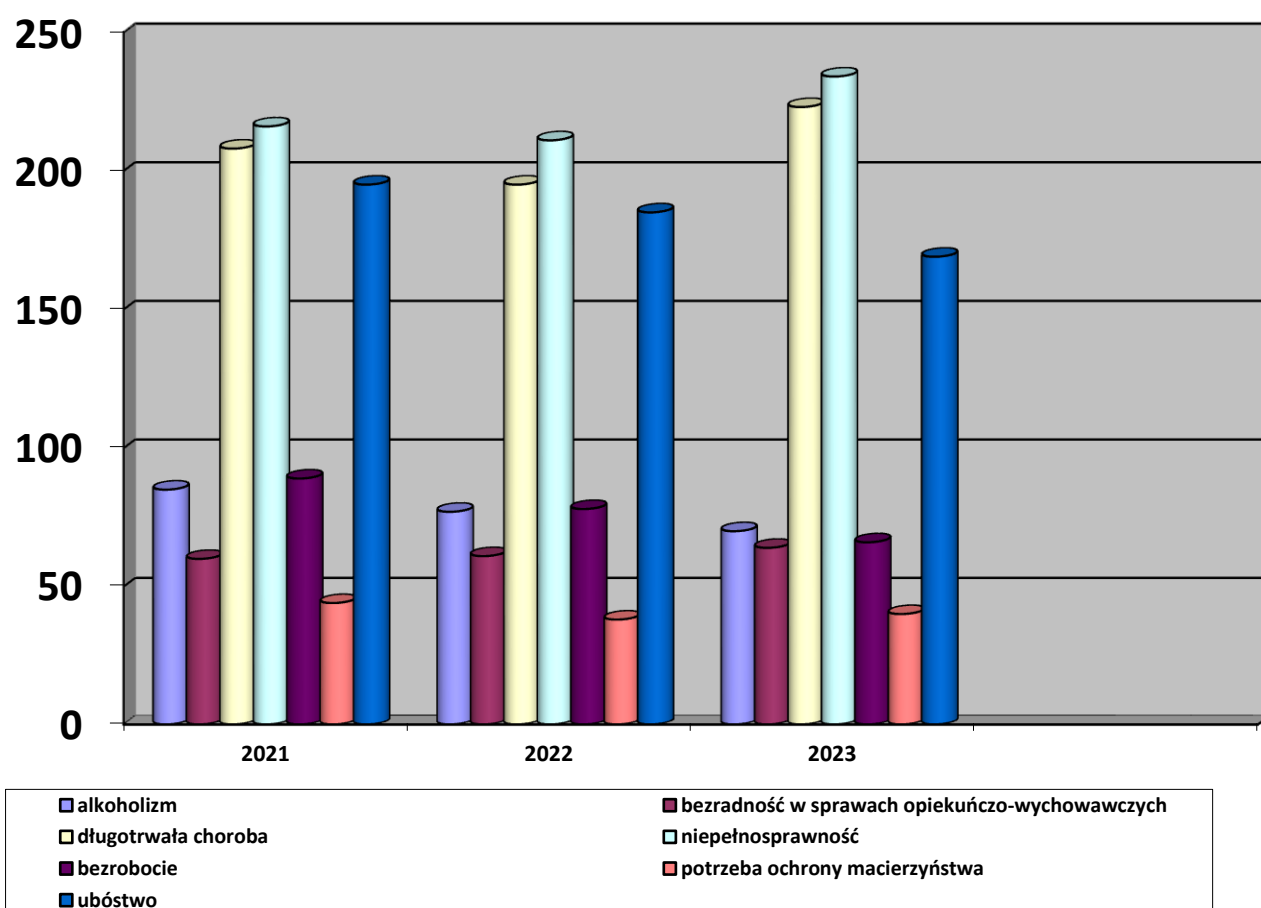

Na przestrzeni lat 2021 - 2023 wśród rodzin z dziećmi korzystających z pomocy CUS dominują rodziny z jednym i z dwójką dzieci. W roku 2021 stanowiły one 70,3% ogółu rodzin z dziećmi korzystających z pomocy, w 2022 stanowiły one 70,2% ogółu rodzin z dziećmi, natomiast w roku 2023 stopień ten wynosił 68%. Rodziny z trójką dzieci w roku 2021r. stanowiły 16,3% ogółu rodzin z dziećmi. W roku 2022 udział ten wyniósł 17% a w roku 2023r. wynosił 18%. W 2021 roku 7% ogółu rodzin z dziećmi to były rodziny z czwórką dzieci. W roku 2021 udział ten wynosił 5%, a w 2023r. rodziny z czwórką dzieci stanowiły 4,5% łącznej liczby rodzin z dziećmi. Rodziny z piątką i więcej dzieci stanowiły odpowiednio w roku 2021 6%, w roku 2021 - 8%, a w roku 2023 – 10% ogółu rodzin z dziećmi objętych działaniami Centrum

W analizowanym okresie struktura rodzin z dziećmi praktycznie nie uległa zmianie.

Wśród dominujących powodów trudnej sytuacji życiowej stanowiących przesłanki do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej należy wymienić ubóstwo (próg dochodowy poniżej 600,00zł na osobę w rodzinie), niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i inne.

Wykres: Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W latach 2021 – 2023 widoczny jest spadek liczby rodzin z dziećmi, korzystających z różnorodnych form świadczeń pomocy społecznej udzielanych przez Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo.

Wpływ na to ma przede wszystkim sytuacja gospodarcza kraju i spadek bezrobocia.

Wśród głównych trudności życiowych rodzin powodujących ograniczenia w możliwości wypełniania ról społecznych i rodzinnych należy wymienić przede wszystkim niepełnosprawność, długotrwałą chorobę, alkoholizm i wciąż jednak bezrobocie.

Znaczną część klientów Centrum stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Spośród ogólnej liczby rodzin z dziećmi objętych różnorodnymi formami pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w analizowanym okresie wykazuje średnio 43% rodzin (2018 – 42%; 2019– 43%; 2020 – 36%).

Najczęściej niezaradność rodziny w wypełnianiu jej roli rodzicielskiej łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym i szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamanie przez dzieci i młodzież panujących zasad, obyczajów, norm i wartości. Czynniki dysfunkcyjne wpływające negatywnie na rodzinę w efekcie mogą doprowadzić do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Sytuacje takie miały miejsce w latach 2021 - 2023. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę dzieci z terenu gminy Redzikowo przebywających w pieczy zastępczej.

Tabela. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rok	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej			
spokrewnione rodziny zastępcze	16	14	13
niezawodowe rodziny zastępcze	4	5	8
rodzina zastępcza zawodowa	8	10	12
rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia opiekuńczego	0	0	0
rodzinny dom dziecka	12	13	15
instytucjonalna piecza zastępcza	18	15	10
OGÓŁEM	58	57	54

Z przedstawionych danych wynika, że liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2023r. uległa nieznacznemu obniżeniu.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na oferowane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny czy przedstawicieli innych instytucji pomocowych, nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W celu zminimalizowania pojawiających się problemów CUS podejmuje szereg działań polegających na realizowaniu w środowiskach pracy socjalnej, czy udzielania wsparcia przez asystentów rodziny. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno –socjalnym, opiekuńczo –wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystenci rodziny prowadzą pedagogizację rodziców, dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, jak i również prowadzą poradnictwo i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych oraz doradztwo zawodowe. Na uwagę zasługuje fakt, że praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

W tabelach poniżej ukazano dane dotyczące rodzin objętych asystenturą rodzinną.

Tabela: liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1	Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną	24	21	21
2	Liczba dzieci w tych rodzinach	90	52	47

Tabela: Rodziny objęte działaniami asystentów rodziny

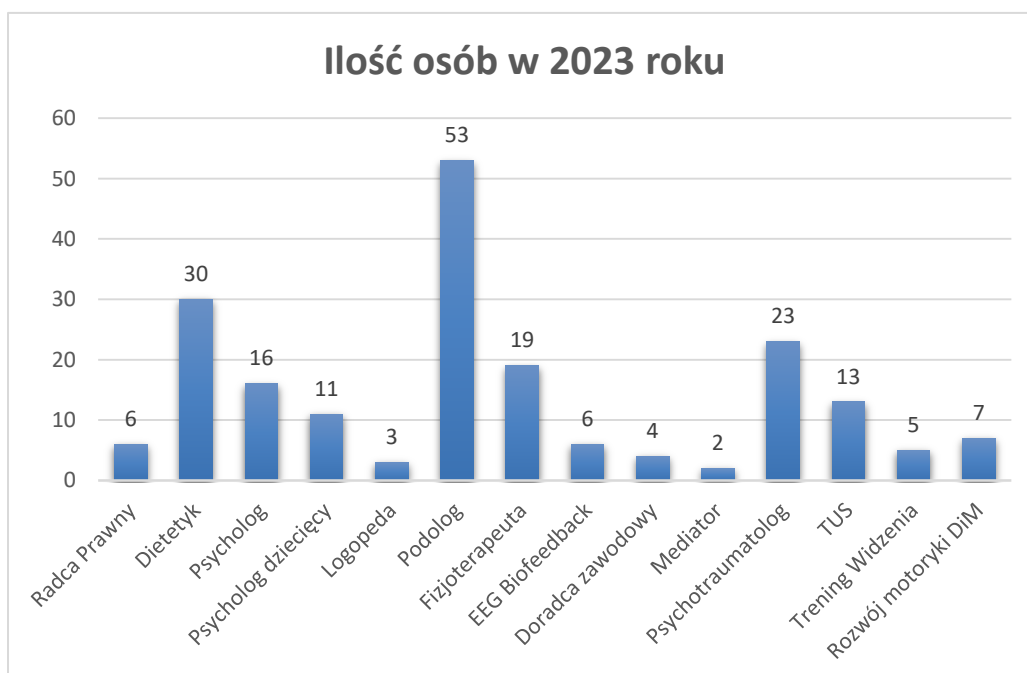
	2021	2022	2023
Liczba rodzin	24	21	21
Rodziny pełne	14	12	12
Rodziny niepełne	10	9	9
Ilość osób dorosłych objętych pomocą asystenta rodziny	38	34	31
Ilość dzieci w rodzinach objętych pomocą asystenta rodziny	52	52	47
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	4	3	1
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	14	10	3
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w	0	1	0

placówkach – MOS, MOW			
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach – MOS, MOW	0	1	0
Ilość osób dorosłych w rodzinie wykazujących dysfunkcje rozwojowe, niepełnosprawność, zaburzenia zachowania	11	10	9
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością, zaburzenia zachowania	11	9	10
Ilość rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu	6	7	4
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	15	18	19
Liczba dzieci wobec , których Sąd Rodzinny zastosował środek wychowawczy	1	1	0
Liczba rodzin, w których prowadzono procedurę Niebieskiej karty Niebieskie Karty	1	2	4
Liczba rodziny korzystająca z usług specjalistycznych (psychologicznych, terapeutycznych, konsultacyjnych)	8	11	13
Liczba rodzin, w których rodzice podjęli "szkołę dla rodziców"	0	1	2
Liczba rodzin, która odmówiła współpracy z asystentem	2	2	0
Zakończenie współpracy	6	7	3
Ilość rodzin, w których podjęto działania interwencyjne i zaradcze w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i życia	1	1	0

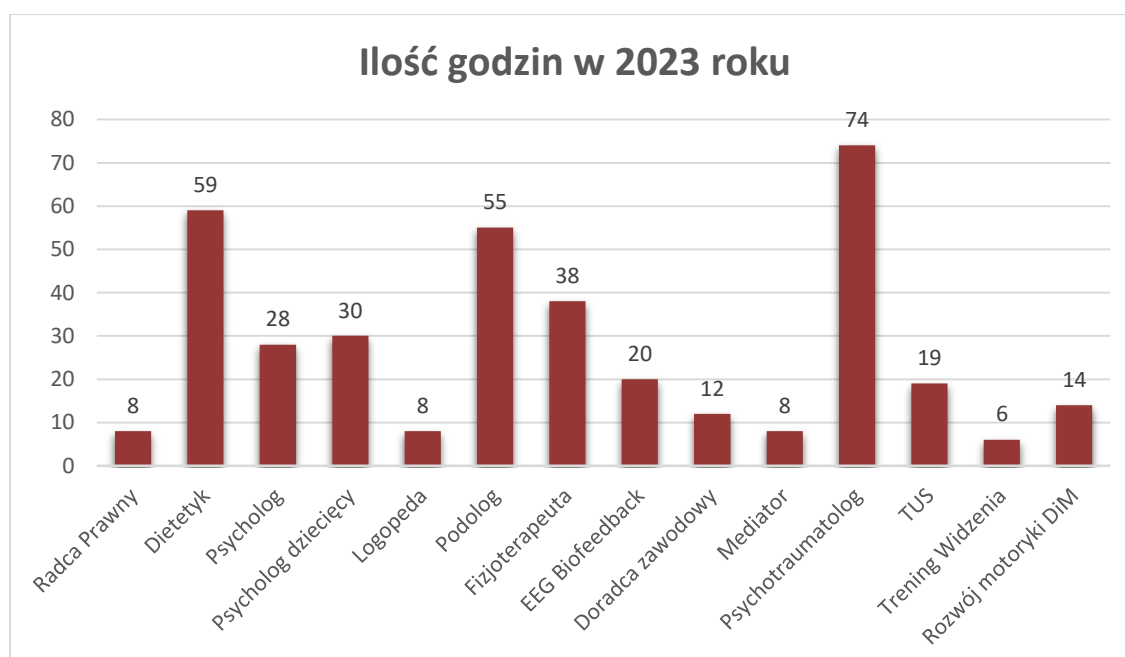
CUS swoje działania kieruje nie tylko do rodzin wymagających pomocy w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, czy też borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Cała gama usług społecznych realizowanych przez Centrum kierowana jest do wszystkich mieszkańców gminy. W ramach rozwijania usług społecznych tutaj Centrum podejmuje się licznych form wsparcia rodzin ukierunkowanych na działania z obszaru edukacji, profilaktyki i zwiększające przyrost naturalny. Dodatkowo podejmowane przez CUS działania nastawione są na poprawę lub wzmocnienie obszarów funkcjonowania i zwiększające kompetencje. Rodzaj usług jest odpowiedzią na pojawiające się oczekiwania i wnioski, jak również jest zależny od dostępnej sieci wsparcia (instytucjonalnego i indywidualnego). Po rozpoznaniu indywidualnych potrzeb osób i rodzin umożliwiono korzystanie z następujących form poradnictwa indywidualnego i grupowego:

1. radca prawny: 6 os. (w łącznym wymiarze 8 h),
2. dietetyk: 30 os. (w łącznym wymiarze 59 h),
3. psycholog: 16 os. (w łącznym wymiarze 28 h),
4. psycholog dziecięcy: 11 os. (w łącznym wymiarze 30 h),
5. logopeda: 3 os. (w łącznym wymiarze 8 h),
6. podolog: 53 os. (w łącznym wymiarze 55 h),
7. fizjoterapeuta: 19 os. (w łącznym wymiarze 38 h),
8. EEG Biofeedback: 16 os. (w łącznym wymiarze 20 h),

9. doradca zawodowy: 4 os. (w łącznym wymiarze 12h),
 10. mediator: 2 os. (w łącznym wymiarze 8 h),
 11. psychotraumatolog: 23 os. (w łącznym wymiarze 74 h),
 12. trening umiejętności społecznych: 13 os. (w łącznym wymiarze 19 h),
 13. trening widzenia: 5 os. (w łącznym wymiarze 6 h),
 14. rozwój motoryki dużej i motoryki małej: 7 os. (w łącznym wymiarze 14 h)
- Wykres: Ilość osób w rodzinach z dziećmi objętych usługami społecznymi.**

Wykres: Ilość godzin usług społecznych skierowanych do rodzin z dziećmi.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Celem powołania Zespołu Interdyscyplinarnego jest szybsze i skuteczniejsze podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, wstrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb (w tym realizacja procedury Niebieskiej Karty). Podstawowym celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynacja działań w celu skutecznego rozwiązywania problemów określonych rodzin. Koordynacja ta łączy w sobie konieczność przepływu informacji między instytucjami mogącymi zapewnić pomoc, wypracowanie modelu pomocy dostosowanej do problemów danej rodziny oraz najbardziej efektywne, realne udzielanie pomocy.

	2021	2022	2023
Ilość wdrożonych niebieskich kart	31	36	40
Ilość zakończonych niebieskich kart	26	31	33

W strukturach Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo wyodrębniony został Zespół ds. Realizacji Świadczeń, który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku koordynacji systemów. Ponadto Zespół realizuje zadania wynikające z ustawy o dodatku mieszkaniowym, oraz ustawy o systemie oświaty w zakresie udzielania pomocy materialnej dla uczniów. Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy.

Sytuacja rodzin wielodzietnych

Ustawa o pomocy społecznej nie określa szczegółowo jaką rodzinę należy uznać za rodzinę wielodzietną. Przyjmując dosłownie słownikowe znaczenie słowa wielodzietność należałoby przyjąć, że rodzinami o wielodzietnej strukturze są wszystkie rodziny posiadające więcej niż jedno dziecko. Jednak Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z zaleceniami do sprawozdania MPiPS przyjmuje, że rodzinę można uznać za wielodzietną, kiedy w jej strukturze jest troje lub więcej dzieci. Podobne podejście reprezentowane jest w ustawie o świadczeniach rodzinnych, która stanowi, że dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje na trzecie i kolejne dzieci w rodzinie. Także ustawa o Karcie Dużej Rodziny w pełni sankcjonuje to podejście uznając za rodzinę wielodzietną rodzinę z co najmniej trójką dzieci. W tabeli poniżej ukazano liczbę rodzin wielodzietnych objętych pomocą CUS.

Tabela: Liczba rodzin wielodzietnych objętych pomocą CUS

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1	Liczba rodzin z dziećmi ogółem	165	141	133
2	Liczba rodzin wielodzietnych	49	42	43

Z analizy danych widać, że w latach 2021 - 2023 ogólna liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ulega obniżeniu. Natomiast udział liczby rodziny wielodzietnych w ogólnej liczbie rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej utrzymuje się na tym samym poziomie i wynosi 30 - 32%.

Rodzinom wielodzietnym towarzyszą zazwyczaj trudne warunki mieszkaniowe tzn. zajmują powierzchnię mieszkalną nieadekwatną do potrzeb, co jest przyczyną konfliktów w rodzinach, trudności dzieci w nauce (brak własnego miejsca do nauki). Zajmowane lokale często wymagają gruntownego remontu i mają braki w wyposażeniu w sprzęt gospodarstwa domowego. Bolączką bywa również brak łazienki, co utrudnia całej rodzinie utrzymanie czystości.

W większości tych rodzin matka nie podejmuje zatrudnienia, z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad dziećmi i prowadzenia domu. Większość problemów w rodzinach wielodzietnych spowodowana jest ubóstwem, które utrudnia codzienną egzystencję nie pozwalając na pełne zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Niewystarczające dochody są też przyczyną niemożliwości rozwijania talentów dzieci, kształcenia zgodnego z ich zainteresowaniami, dlatego pomoc skierowana w stronę rodzin wielodzietnych powinna mieć na uwadze poprawę ich warunków mieszkaniowych oraz, w głównej mierze, rozwijanie potencjału tkwiącego w dzieciach i młodzieży. Należy położyć nacisk na aktywne spędzanie czasu wolnego i efektywne kształcenie, zmierzające do uzyskania pożądanego na rynku pracy wykształcenia, co pozwoli młodym ludziom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych uniknąć wykluczenia społecznego i wydostać się z „zakłętą kręgu” ubóstwa i dziedziczonej biedy.

Reasumując, rodziny objęte wsparciem Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo mają możliwości korzystania w sytuacjach tego wymagających m.in. z następujących form pomocy:

1. pomoc społeczna (świadczenia pieniężne, świadczenia niepieniężne, pomoc usługowa),
2. pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
3. pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego)
4. poradnictwo specjalistyczne (prawnik, psycholog),
5. asystentura rodzinna,
6. świadczenia rodzinne,
7. świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
8. stypendia i zasiłki szkolne,
9. dodatki mieszkaniowe i energetyczne,

Część z ww. zadań realizowanych jest poprzez interdyscyplinarną współpracę instytucji i organizacji publicznych działających w danym obszarze m.in. szkoły podstawowe i gimnazjalne, policję, straż gminną, kuratorów sądowych, powiatowy urząd pracy, organizacje pozarządowe

3.2. Placówki Oświatowo – Wychowawcze

Podstawowe formy wspierania uczniów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych roku obrazuje poniższa tabela.

Rodzaj zajęć w ramach udzielonej pomocy	Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2020/2021	Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2021/2022	Liczba uczniów korzystających z poszczególnych form wsparcia w roku szkolnym 2022/2023
Rewalidacja	64	63	70
Nauczanie indywidualne	14	5	6
Dydaktyczno- wyrównawcze	369	184	248
Korekcyjno- kompensacyjne	250	188	157
Logopedyczne	261	452	375
Zajęcia kreatywne, koła	117	37	532
Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	16	56	56
Socjoterapia	1	17	26
Inne nie wymienione powyżej (WWRD; integracja sensoryczna, gimnastyka korekcyjna, trening umiejętności społecznych, socjoterapia indywidualna ścieżka kształcenia, zajęcia wyrównawcze	155	138	178

Poza zajęciami ukazanymi w tabeli powyżej w ramach wspierania ucznia i rodziny w szkołach prowadzone są:

- 1) indywidualne rozmowy interwencyjne z uczniami sprawującymi trudności wychowawcze (zachowania agresywne, uleganie nałogom, nadmierna absencja na zajęciach)
- 2) indywidualne rozmowy z dziećmi z rodzin pozostających w konfliktach, z rodzin niepełnych, rozbitych, rodzin, w których rodzice pozostają w trakcie rozwodu,
- 3) rozmowy wspierająco-motywuujące z dziećmi zagrożonymi demoralizacją, z dziećmi posiadającymi problemy w nauce,
- 4) zajęcia rozwijające umiejętności interpersonalne uczniów, zajęcia integrujące uczniów, zajęcia w kołach wolontarystycznych,
- 5) zajęcia dla dzieci ze zdiagnozowaną dysleksją,
- 6) zajęcia przesiewowe do klasy „0”,
- 7) udzielana jest pomoc w formie dostosowywania formy nauczania do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Uczniowie mający problemy w nauce objęci są pomocą w ramach zespołów dydaktyczno-wyrównawczych. Dzieci czasowo lub przewlekłe chore, których stan zdrowia utrudnia lub uniemożliwia

realizację obowiązku szkolnego w systemie klasowo – lekcyjnym, objęte są pomocą w formie nauczania indywidualnego. Uczniowie niepełnosprawni, posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego korzystają z pomocy w formie zajęć rewalidacyjnych.

Ponadto szkoły prowadzą zajęcia z zakresu:

1. zajęcia dla uczniów z nadpobudliwością psychoruchową,
2. indywidualne rozmowy interwencyjne z uczniami sprawującymi problemy wychowawcze, w tym również z uczniami objętymi nadzorem kuratorskim, uczniami wagarującymi,
3. indywidualne rozmowy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, czy też z rodzin pozostających w konfliktach,
4. rozmowy wspierające i motywujące,
5. zajęcia dla uczniów ze zdiagnozowaną dysleksją,
6. pomoc w formie dostosowania formy nauczania do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.

3.3 Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Słupsku

Celem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Słupsku jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Swoim działaniem Poradnia obejmuje miasto Słupsk oraz teren całego powiatu Słupskiego.

Poradnia udziela wsparcia wynikającego z jej kompetencji, dzieciom i młodzieży zamieszkującym w mieście w zakresie:

1. diagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
2. wspomagania dzieci i młodzieży zgodnie z ich potrzebami poprzez : zajęcia dla małych dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju, zajęcia edukacyjne i profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.
3. wspomagania wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny.
4. sytuacji kryzysowych.

3.4 Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Słupsku

Wśród wielu instytucji zajmujących się problemem niedostosowania społecznego w środowisku otwartym, szczególną rolę pełni organ sądowy, jakim jest zawodowy kurator sądowy. Sprawowanie nadzorów i dozorów posiada wiele cech wspólnych. Przede wszystkim jest ono nastawione na uzyskanie pozytywnych zmian w osobowości podopiecznego, ale przy jego świadomym udziale. Kurator pomaga, udziela wsparcia i motywuje do podejmowania zadań, ale nie wyręcza podopiecznego. Jest to zatem pomoc uzdalniająca do samopomocy. Oddziałując na podopiecznych kurator wpływa na zmianę układu relacji w jego środowisku, przeorientowuje nie tylko stosunek podopiecznego do środowiska, ale równocześnie przekonuje jego otoczenie do udzielenie mu szansy, pomocy, niewykluczania go ze społeczności.

Kuratorzy sądowi działając na terenie gminy Redzikowo obejmują nadzorem kuratorskim zarówno osoby dorosłe jak i nieletnie.

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Słupsk a Sądem Rejonowym w Słupsku od 2015r. w miejscowości Strzelino rozpoczął działalność Ośrodek Kuratorski. w zajęciach, które odbywają się od poniedziałku do piątku, uczestniczą dzieci z terenu gminy Redzikowo skierowane do Ośrodka na mocy postanowienia sądu. W 2023r. brało w nich udział 19 dzieci z terenu gminy. Rok rocznie liczba uczestników oscyluje na zbliżonym poziomie.

Zajęcia w Ośrodku odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 15.00 do 19.00. Dodatkowo kadra Ośrodka bierze udział w zorganizowanych imprezach zewnętrznych, najczęściej w soboty, bądź w piątki po zakończeniu zajęć w Ośrodku. Z inicjatywy kierownika oraz wychowawców w roku 2016 nieletni brali udział w dodatkowych zajęciach – imprezach kulturalnych, które często odbywały się poza siedzibą i godzinami pracy Ośrodka.

Nieletni funkcjonują w czasie dnia zajęć w ramach skonstruowanego planu godzinowego, tak aby znalazł się w nim czas zarówno na odrabianie lekcji, naukę własną, zajęcia, przygotowywanie posiłku i spożycie go, gry i zabawy, aktywność fizyczną oraz na wykonanie prac porządkowych na terenie Ośrodka. Zajęcia realizowane są na podstawie rocznego planu pracy.

3.5 Warsztaty Terapii Zajęciowej

W styczniu 2017r. w miejscowości Sycewice gm. Kobylnica Caritas Koszalińsko-Kołobrzeski uruchomił Warsztaty Terapii Zajęciowej. udział w nich biorą także mieszkańcy Gminy Redzikowo.

Pod okiem 10 pracowników, 25 niepełnosprawnych z powiatu słupskiego, w tym także z terenu Gminy Redzikowo, znajduje zajęcia w rozmaitych pracowniach: od gastronomicznej po komputerową. Uczestnicy warsztatów mają możliwość wykorzystać i doskonalić te umiejętności, które już zdobyli. Dla wielu gratką są komputery, bo nie wszystkich rodziców stać na jego kupno. Bardzo ważne jest to, że ich świat, najczęściej ograniczający się do telewizora, znacznie się powiększy i wyjdą z klatki czterech ścian.

3.6 Środowiskowy Dom Samopomocy

Dzięki porozumieniu zawartemu w 2018r. z Miastem Słupsk niepełnosprawni mieszkańcy Gminy Redzikowo mogą uczestniczyć w zajęciach realizowanych w Środowiskowym Domu Samopomocy Nr II w Słupsku przy ul. Jana Pawła II 1.

W 2023r. zawarte porozumienie gwarantowało już 8 miejsc dla mieszkańców Gminy Redzikowo.

4 . Analiza SWOT – wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Redzikowo.

4.1. Mocne strony:

- 1.1. znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 1.2. dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- 1.3. zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy;
- 1.4. dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- 1.5. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;

- 1.6. liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Redzikowo;
- 1.7. działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1.8. obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

4.2. Słabe strony:

- 2.1. bezradność i niskie kwalifikacje opiekunów – wychowawców rodziców;
- 2.2. niski poziom świadomego rodzicielstwa;
- 2.3. brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
- 2.4. wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- 2.5. niewystarczająca ilość lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
- 2.6. ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- 2.7. niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych;
- 2.8. utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;
- 2.9. niekorzystne prognozy demograficzne.

4.3. Szanse:

- 3.1. wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekunów – wychowawców przez rodziców;
- 3.2. wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- 3.3. aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- 3.4. możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- 3.5. dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- 3.6. możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników CUS Gminy Redzikowo;
- 3.7. rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym;
- 3.8. możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Redzikowo ze wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Słupsku.

4.4. Zagrożenia:

- 4.1. zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- 4.2. rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);
- 4.3. zaniedbania emocjonalne dziecka;
- 4.4. bezradność w sprawach opiekunów-wychowawczych rodzin;
- 4.5. obniżanie się aspiracji życiowych;
- 4.6. brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- 4.7. nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- 4.8. negatywne wzorce zachowań społecznych;
- 4.9. wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- 4.10. wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- 4.11. rosnące zapotrzebowanie na udzielanie wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- 4.12. wypalenie zawodowe pracowników.

5 Cele programu

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Redzikowo ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym dotkniętych bezrobociem, ubóstwem, doświadczających przemocy domowej, przeżywających trudności w związku ze stanem zdrowia członków rodzin, dotkniętych uzależnieniami od alkoholu, narkotyków lub innych używek, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej czy ograniczeniem władzy rodzicielskiej.

5.1 Cel główny

Wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych i skutecznej interwencji.

Celem programu jest wzmocnienie roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno – zawodową. Program odnosi się do gminnej polityki społecznej wobec rodziny i służy realizacji gminnej polityki rodzinnej w sytuacjach kumulacji problemów oraz stanowi element profilaktyki dla rodzin zagrożonych marginalizacją.

5.2 Cele szczegółowe

Aby móc w pełni zrealizować cel główny programu, określone zostały cele szczegółowe. Poprzez podejmowanie działań w ramach każdego z nich możliwe jest pełne wsparcie rodzin potrzebujących pomocy. Konkretnie działania służące realizacji celów szczegółowych zamieszczone zostały w poniższej tabeli.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej				
Lp.	Zadania	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźnik/ Miernik	Czas realizacji
1	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	Liczba osób	2024- 2026 wg potrzeb
2.	Wspieranie rodziców w wychowywaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży	Instytucje i zakłady opiekuńczo- wychowawcze (żłobki, przedszkola) Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Redzikowo Szkoly	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	2024- 2026 wg potrzeb
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin, w tym do rodzin wielodzietnych	Urząd Gminy, gminne spółki oraz jednostki organizacyjne,	Liczba rodzajów ulg	2024- 2026

		podmioty niepubliczne		
CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Zapewnienie rodzinom w kryzysie pomocy w przewyżnianiu problemów opiekuńczo-wychowawczych				
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne)	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo Organizacje pozarządowe Bank Żywności	Liczba rodzin korzystających z różnorodnych form wsparcia	2024-2026 wg potrzeb
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność)	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku	Liczba rodzin/osób objętych działaniami	2024-2026 wg potrzeb
3.	Zapewnienie możliwości szybszego dostępu do lokali socjalnych i komunalnych rodzinom znajdującym się w kryzysie	Gminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Liczba rodzin, które otrzymały lokal w związku z sytuacją kryzysową	2024-2026 wg potrzeb
4.	Zapewnienie pomocy w formie pracy z asystentem rodziny oraz rodziną wspierającą	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, rodzin wspierających	2024-2026 wg potrzeb
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2024-2026 wg potrzeb
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin w kryzysie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	2024-2026 wg potrzeb

7.	Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci w różnym wieku	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	1.Liczba zrealizowanych programów. 2. liczba uczestników w zajęciach	2024-2026 wg potrzeb
		Gminna Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi		
		Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Redzikowo		
		Sąd Rejonowy w Słupsku		
CEL SZCZEGÓŁOWY 3: Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej				
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną	2024-2026 wg potrzeb
		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku		
2.	Udział w posiedzeniach Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	1.Liczba spotkań zespołów 2.Liczba sporządzonych opinii	2024-2026 wg potrzeb
		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku		
3.	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych uwzględniających przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc: - socjalna, - specjalistyczne poradnictwo	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	Liczba dzieci, które powróciły do rodzin	2024-2026 wg potrzeb
		Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny (PUP, Sąd, służba zdrowia i inne)		
CEL SZCZEGÓŁOWY 4: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży				
1.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnorodnych form pomocy	Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo	Liczba dzieci objętych różnorodnymi formami pomocy	2024-2026 wg potrzeb
		Placówki oświatowo-wychowawcze		
		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna		
		Urząd Gminy		

6 Adresaci programu

Adresatami programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie gminy Redzikowo, w szczególności zaś rodziny:

- 1 przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2 zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- 3 którym Sąd ograniczyć władzę rodzicielską lub zostały jej pozbawione
- 4 które postanowieniem Sądu zostały poddane nadzorowi kuratorskiemu lub zostały zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny.

7 Realizatorzy i partnerzy programu

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami i interesariuszami programu: jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Instytucje działające na terenie Gminy oraz partnerzy w regionie, należący do systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, które przyczyniły się do przygotowania programu, a tym samym wytyczyły zadania w programie oraz będą przyczyniały się do jego realizacji:

1. Urząd Gminy Redzikowo,
2. Centrum Usług Społecznych Gminy Redzikowo,
3. Centrum Kultury i Bibliotekę Publiczną Gminy Redzikowo,
4. Placówki oświatowo-wychowawcze,
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku,
6. Policja,
7. Straż Gminna,
8. Zakłady opieki zdrowotnej,
9. Organizacje pozarządowe.

Przy realizacji programu niezbędne będzie także współdziałanie z:

1. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku
2. Zespołem Kuratorskiej Służby Sadowej w Słupsku,
3. Powiatowym Urzędem Pracy w Słupsku.

Program jest zobowiązaniem do realizacji przyjętych celów i zasad, określa działania podmiotów i stymuluje do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

8 Zasady finansowania programu

Finansowanie programu odbywać się będzie na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz ze środków:

1. pozyskiwanych z funduszy UE,
2. pozyskiwanych na realizację programów rządowych,
3. innych źródeł zewnętrznych.

Z uwagi na długofalowość realizacji Programu oraz ilość jednostek i organizacji realizujących Program, środki finansowe na realizację zadań będą uwzględniane w rocznych planach finansowych

poszczególnych jednostek. Jednostki i organizacje uczestniczące w realizacji programu będą aplikować o środki zewnętrzne na realizację właściwych sobie zadań określonych w niniejszym Programie.

9 Monitoring i ewaluacja programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024- 2026 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat. Monitoring programu będzie polegał na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Stała obserwacja realizacji wyznaczonych zadań pozwoli na ewentualne dookreślenie obszarów, które zostaną poddane ewaluacji.

10 Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026

1. stworzenie dla 100% zatrudnionych asystentów rodziny możliwości podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
2. u 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważy się poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
3. zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
4. ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
5. rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,
6. konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
7. zdiagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców gminy, które pozwolą na obranie bardziej skutecznych form wsparcia; przyczyni się to do zwiększenia skuteczności działań pokonując trudności w codziennym funkcjonowaniu,
8. udzielenie wsparcia kobietom i rodzinom zgodnie z założeniami ustawy „Za życiem”.

11 Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie | założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024- 2026

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku,
2. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcy prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny.